
Stanowisko

Uniwersyteckiej Komisji Finansowej

Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich

w sprawie pogarszającej się sytuacji finansowej publicznych uniwersytetów klasycznych zrzeszonych w KRUP

Po zapoznaniu się z raportem „**Analiza ekonomiczna uniwersytetów publicznych za lata 2021–2025**”, Uniwersytecka Komisja Finansowa Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich wyraża głębokie zaniepokojenie pogarszającą się sytuacją finansową publicznych uniwersytetów klasycznych w Polsce.

Wnioski płynące z raportu wskazują, że rok 2025 przyniósł wyraźne pogorszenie kondycji ekonomicznej wielu uczelni publicznych. Analiza danych finansowych potwierdza narastającą rozbieżność pomiędzy tempem wzrostu kosztów funkcjonowania uniwersytetów a poziomem finansowania zapewnianego ze środków publicznych. Tendencja ta prowadzi do stopniowego ograniczania zdolności uczelni do realizacji ich podstawowych zadań dydaktycznych, naukowych i organizacyjnych.

Raport wskazuje ponadto na systematyczne zmniejszanie się marginesu bezpieczeństwa finansowego wielu uniwersytetów, wyrażające się w pogarszaniu wyników finansowych oraz stopniowym wykorzystywaniu rezerw zgromadzonych w poprzednich latach. O ile w części uczelni rezerwy te pozwalają jeszcze na utrzymanie stabilności funkcjonowania, o tyle dalsze utrzymywanie obecnych mechanizmów finansowania może prowadzić do trwałego osłabienia potencjału rozwojowego polskich uniwersytetów.

Szczególnie niepokojące jest, że negatywne zjawiska mają charakter systemowy i dotyczą znacznej części uczelni zrzeszonych w KRUP. Wzrost kosztów wynagrodzeń, energii, usług, materiałów, utrzymania infrastruktury dydaktycznej i badawczej oraz realizacji ustawowych obowiązków pracodawcy nie znajduje

pełnego odzwierciedlenia w wysokości środków przekazywanych uczelniom w ramach subwencji.

W ocenie UKF KRUP wyniki przedstawione w raporcie „Analiza ekonomiczna uniwersytetów publicznych za lata 2021–2025” stanowią wyraźny sygnał ostrzegawczy wskazujący na konieczność podjęcia pilnych działań służących stabilizacji finansów szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce.

UKF KRUP zwraca też uwagę, że sytuacja ta staje się również źródłem narastających napięć społecznych w środowisku akademickim. Organizowane protesty pracowników uczelni są wyrazem realnych obaw o możliwość dalszego wykonywania przez uczelnie ich podstawowych zadań statutowych oraz o poziom wynagrodzeń pracowników naukowych, dydaktycznych i administracyjnych.

W związku z powyższym UKF KRUP proponuje zwrócenie się do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o pilne podjęcie działań obejmujących:

1. Uruchomienie dodatkowego wsparcia finansowego dla uczelni publicznych jeszcze w roku 2026, w szczególności w formie zwiększenia subwencji lub innego mechanizmu kompensacyjnego uwzględniającego wzrost kosztów funkcjonowania uczelni.
2. Przygotowanie wieloletniego planu stabilizacji finansowania uczelni, gwarantującego przewidywalność środków publicznych i ich powiązanie z rzeczywistym wzrostem kosztów funkcjonowania instytucji akademickich.
3. Zapewnienie środków na wzrost wynagrodzeń pracowników uczelni, tak aby realizacja polityki płacowej państwa nie odbywała się kosztem działalności statutowej uczelni.

UKF KRUP podkreśla, że uniwersytety stanowią fundament rozwoju naukowego, technologicznego, społecznego i gospodarczego państwa. Dalsze pogarszanie się ich sytuacji finansowej może prowadzić do trwałego osłabienia potencjału rozwojowego Polski oraz ograniczenia zdolności uczelni do realizacji zadań powierzonych im przez państwo.

Przewodniczący
UKF KRUP

dr hab. Zbigniew Bukowski, prof. uczelni